„Egy csokor színes szó, mint egy csokor virág” – az Édesanyák köszöntése

Szilbekné Cseh Györgyi

Az alábbi anyák napi összeállítás során – az osztálylétszám alapján – tetszőleges számú szereplő bevonása lehetséges. Ennek megfelelően tagolhatjuk a szöveget, és oszthatjuk szét a szerepeket a jelenetekben, valamint a verseket a gyerekek között.

Ének: Weöres Sándor: *Arany ágon ül a sármány*

Egy-egy tanuló mondja a következő megszólításokat: anya, édesanya, anyu, anyuka, kedves, édes, mama

Narrátor: Minden gyermek számára legszebb szó az Édesanya. Ezen a szép tavaszi napon a legdrágábbat, az egyetlent ünnepeljük. Áldozatos munkáját, soha nem szűnő szeretetét meghálálni és megköszönni nem tudjuk. Fogadják a virág mellé egy csokorba ezt a műsort, amelyet szívünk minden melegével adunk elő.

Ének: Petőfi Sándor: *Kis lak áll a nagy Duna mentében*

Narrátor: Tekintsünk vissza, hogy is kezdődött!

Ének: *Tavaszi szél vizet áraszt*

Vers:

Versmondó lány vagy fiú, akár egyszerre is mondhatja, vagy egy sorral „elcsúsztatva” kánonban.

Egymáshoz szépen odakötve
Semmit se kell álmodni már
Csak azt, csak azt, hogy egy madár
Vállunkra száll és elmeséli,
Hogyan lehet az égben élni,
Ha a röpítő szél megáll.

(Ladányi Mihály: *Nem kell megálmodni már* – részlet)

Versmondó:

S szíved az én egyetlenem,
mert lányod a lányom leszen,
s fiad a fiam ekképp lesz,
szívünk egyet ezért érez.
Oly különös, csodaszép ez…

(Ján Smrek: *Oly különös* – részlet)

1. lány: Van, amit az ember előre megérez. Különösen akkor, ha nemsokára anya lesz.

Különösen akkor, ha gyermeket vár.

2. lány: És mindenki azt jósolja: fiú lesz. Fiút vártam. Még azt is elhittem, hogy egy apa csak a fiúnak örül. Sőt azt is, hogy egy anya is jobban örül a fiának.

1. lány: Mert a lányok

2. lány: kényeskedők, nyafkák, hiúk.

1. lány: A fiúk meg

2. lány: okosak, bátrak, erősek.

3. lány: Biztos voltam benne, hogy nekem csak kislányom lehet.

1. lány: A fiúk

3. lány: szemtelenek, durvák és csúnyán beszélnek.

1. lány: A lányok

3. lány: szépek, kedvesek és szeretik a mamájukat. Nekem lányom lesz. Szőke hajú és kék szemű. Angyalka, Tünde vagy Virág.

2. lány: Fiút vártam. Szőkét és kék szeműt. Máriuszt, Krisztiánt vagy Tituszt.

3. lány: Vagy fekete hajú és sötét szemű. Akkor meg Réka, Klaudia vagy Dorottya, esetleg Seherezádé.

2. lány: Barna hajút és fekete szeműt: Farkast, Rómeót, Ivánt.

3. lány: Persze lehet vöröses hajú és zöld szemű. Rebeka, Mónika vagy Kleopátra.

S ha gesztenyebarna lesz szürkés-kékes-zöldes szemmel: Kinga, Georgina vagy Gyöngyvér.

2. lány: Erős lesz, bátor, sportbajnok: Attila, Botond, Hunor. Okos, tehetséges, aki majd szakállt növeszt és szemüveget hord: Ambrus, Norbert vagy Boldizsár.

1. lány: Már eljött az ideje, és még mindig nem döntöttem. Mert az apja is mondott neveket és ezzel csak megzavart. Végül úgy határoztam, hogy előbb megnézem,

3. lány: milyen színű a haja meg a szeme, és attól függően lesz Amanda, Imola vagy Fruzsina.

2. lány: előbb megnézem a fiamat, és attól függően, hogy az erő és bátorság látszik-e rajta jobban: Olivér, Dávid vagy Bonifác lesz.

1. lány: Úgyis tőlem kérdik, hogy mi legyen a neve, ha már megszületett. Hát valóban tőlem kérdezték, csak előbb annyit mondtak:

2. lány: Gratulálunk anyuka! Kislány!

3. lány: Gratulálunk anyuka! Kisfiú!

1. lány: Mert úgy látszik, néha még egy anya is tévedhet a megérzéseiben. És az az érdekes, hogy amikor meghallottam, hogy én most már igazán anyuka vagyok és

2. lány: kislányom

3. lány: kisfiam

1. lány: van, eszembe sem jutott, hogy
2. lány: fiút
3. lány: lányt
1. lány: vártam. Csak annak örültem, hogy végre megszületett, egészséges, és amikor felsírt, tudtam, hogy csak ő lehet a mi gyermekünk. És amikor megkérdezték, hogy mi legyen a neve, mindjárt kettőt is mondtam, pedig nem is gondolkoztam rajta, csak egyszerűen tudtam, hogy úgy hívják. Különben is nehéz lett volna eldöntenem, hogy melyik név illik jobban hozzá, mert kicsit kopasz volt, és nem nyitotta ki a szemét. De amikor mellém fektették és azt mondtam neki, hogy
3. lány: drága kisfiam,
2. lány: édes kislányom,
1. lány: láttam, hogy megérti és ő is szeretné nekem azt mondani, hogy drága, édes anyukám. Persze erre még várnunk kell egy kicsit.

(Janikovszky Éva: *Örülj, hogy fiú!, Örülj, hogy lány!*)

Ének: Weöres Sándor: *A tündér – Bóbita, Bóbita álmos*

Versmondó:

Azt kérdezed tőlem, hogyan vártalak?
Mint az éjszakára fölvirrad a nap,
Mint a délutánra jő az alkonyat,
Mint ha szellő jelzi a förgeteget –
Ezer pici jelből tudtam jöttödet.
Mint tavaszi reggel a nap sugarát,
Fagyos téli este jégcsap csillagát,
Mint az alma ízét, tejet, kenyeret –
Pedig nem is láttalak még, úgy ismertelek.
Mint a fény az árnyat, záport a virág,
Mint patak a medrét, madarat az ág,
Mint sóhajos nyári éjjel a fák az eget –
Mindenkinél jobban téged így szerettelek.

(Beney Zsuzsa: *Anya dúdolja*)

Ének: Zelk Zoltán: *Este jó, este jó*

Narrátor: Az anyai szeretetnél nincs sugárzóbb, melegebb érzés az emberi szívekben. S amikor valahol a világon kiejti valaki ezt a szót: édesanyám, ezzel azt is kimondja: B é k e !

Ha az édesanyák hatalmában állana, biztosan nem lenne többé háború. Megszűnnének a világot sújtó viszályok, a családi békétlenségek is, a jóság és szépség nagyobb helyet kapna mindannyiunk életében.

Versmondó:

Ha napsugár volnék,
arcod fölött mosolyogna az ég.
Ha fa volnék,
ablakod alá hívnám a madárkát.
Ha méhecske volnék,
Elhoznám néked a virágok üzenetét.

(Madár János: *Édesanyám*)

Narrátor: Egy szülői értekezleten harminc édesanya szorongott az iskolapadokban. Kis copfos lány – egyikük gyermeke – a folyosón várakozott, s a nyitott ajtón át betekintgetett az osztályba.

– Édesanyádra vársz?

– Igen, ott ül a második padban. Tetszik látni, ő a legszebb mindenki között.

Fáradt, egyszerű asszony volt. Szürkén, megviselten ült a többiek között, mégis a kislánynak volt igaza. Neki az ő anyja a legszebb a világon, mert az édesanyákból belülről árad a szépség, amely nemcsak tulajdon alakjukat szépíti meg, de a világot is körülöttük.

(Kékesdi Gyula *Édesanyák* című jegyzete a Családi Lapból)

Ének: *Nincs senki olyan szép, nincs senki olyan jó*

Versmondó:

Napot, folyók kék arcát, egeket,
Néked adom a távoli hegyeket, Anyám,
Erdőt, mezőt, a tavasz minden ágát,
Csillagok legszebb virágát!

(Madár János: *Aranysuhanás*)

Versmondó:

Anyámnak szíve van, meleg,
piros és fáj, ha nem merek
időnként szemébe nézni:
ő minden gondolatomat érti.

(Kalász László: *Anyámnak kontya van* – részlet)

Versmondó:

Amikor még piciny voltál,
olyan nagyon enyém voltál,
engem ettél, engem ittál,
rám nevettél, nekem ríttál.

Mikor később nagyobb lettél,
mindig messzebb, messzebb mentél.
először csak a kiskertbe,
aztán a nagy-idegenbe.

Ha itt vagy is, csak elnézel,
Akkor is nem engem érzel,
nem anyádat, nem apádat,
valami más csillagtájat.

Úgy megnőttél, szinte félek
már a válladig sem érek.
alig-alig hihetem már
hogy ölbéli bubám voltál.

(Várnai Zseni: *Úgy megnőttél, szinte félek* – részlet)

Versmondó:

Azt mondják, növök, egyre csak
folyton-folyvást növök.

Padban ülök – ott is növök,
ha megyek, ha jövök,
ha ablakban könyökölök vagy moziban ülök: növök.
Ha megvirrad, ha alkonyul, növök fáradhatatlanul.
Söprök, virágot öntözök, rendet rakok, s közben növök,
könyvvel díványra heveredve olvasok,
és csak növök egyre.

Megyek papával föl a hegyre – ő nem,
de én növök egyre.
Nem jól feleltem: közepesre.
Majdnem sírok, de növök egyre.
Növök tavasszal, télen, nyáron,
túlnőttem már édesanyámon.

(Agnyija Barto: *Növök*)

Versmondó:

Anyuban azt nem bírom,
hogy mindenre tud mondani
valami okosat.
Ha azt mondom,
hogy minden olyan unalmas,
hogy semmi kedvem suliba menni,
hogy utálom Kerstint,
hogy szorít az új trikóm,
ő már mondja is,
hogy majd megjön a kedvem,
hogy tegnap még szerettem Kerstint,
és hogy vegyél fel másik trikót!
Az ember még csak nem is unatkozhat nyugodtan.

(Ingrid Sjöstrand: *Anyuban azt nem bírom*)

1. fiú: Amióta nagy vagyok és az ötéves húgomnak is több esze van, mint nekem, arra is kíváncsiak, hogy mondd, édes fiam, tulajdonképpen hogyan képzeled el az életet?

2. fiú: Az életet olyankor kéne elképzelnem, amikor hangosan bőgetem a magnót.

3. fiú: Amikor sárosan hagyom a cipőmet az előszobában.

4. fiú: Amikor kölcsönadom apukám fényképezőgépét a barátomnak.

2. fiú: Amikor sokáig vagyok a fürdőszobában.

3. fiú: És amikor már hétfőn elköltöm a heti zsebpénzemet.

1. fiú: Persze ilyenkor nem tudom az életet elképzelni, mert mással vagyok elfoglalva.

4. fiú: Lehet, hogy növök még 5 centit és egy vagy két számmal nagyobb cipőt hordok.

2. fiú: Remélem, megerősödnek a karizmaim és szélesebb lesz a vállam.

1. fiú: De azért kicsit hasonlítok majd apura és anyura is.

3. fiú: És ha majd ők öregek lesznek, és ott ülnek a parkban a padon, akkor mutogatni fogják mindenkinek a fényképemet, hogy

1. fiú: ez pedig itt a nagyfiunk, biztosan látta már a tévében,

2. fiú: olvasta az újságban, mert világhírű, ő az,

4. fiú: aki elérte és bejárta és felfedezte.

1. fiú: megtalálta és elfogta és megmentette.

2. fiú: átélte és megírta és megzenésítette.

3. fiú: És akkor csak csodálkoznak, hogy nahát, ez a maguk fia! Büszkék lehetnek rá!

(Janikovszky Éva: *Kire ütött ez a gyerek?*)

Versmondó:

Mondd, mi sosem lehetünk egyidősek?
Akkor se, ha nagyon akarjuk?
Akkor se, ha én mindennap
növök egy picit,
és te már nem nősz tovább?
Akkor se, ha holnap én ülök melléd,
én mesélek,
én fogom kezed?
Nem hiszem!
Egyszer, egyetlenegy percig
biztosan egyidősek lehetünk.

(Ágai Ágnes: *A titkokat az ujjaimnak mondom el* – részlet)

Narrátor: E tréfás sorokkal kérjük – a szomorú percekért, engedetlenségért, sok gondért, hanyagságért, virrasztásért – az anyai szív bocsánatát.

Versmondó:

Köszöntjük a tavaszt, mit tőletek kaptunk,
ne haragudjatok, hogyha rosszalkodtunk.
Kedves édesanyák, ígérjük, hogy nyárra,
tiszta ötöst hozunk a bizonyítványba.
Tanulunk, mert tudjuk: ki mint vet, úgy arat –
munkálja a tavasz a jövendő nyarat.

Egy csokor színes szó, mint egy csokor virág:
fogadjátok tőlünk, kedves édesanyák!
(Jankovich Ferenc: *Anyák napján* – részlet)

Ének: Mándy Stefánia: *Anyának szóló*

Almafa, körtefa, csipkefa, hárs –
Este is, reggel is, mind haza várs,
Ha közel, ha messze, ahol csak járok,
világok végibül hozzád találok.
Hó rebben, vad fagyok, zeng a vihar –
egy gondod hol vagyok? nem ér-e baj?
Árván, ha kint állok tél közepén,
tenéked kiáltok, üzenek én.

Versmondó:

Aki jó volt hozzád, az volt az anyád,
minden pillanatban gondolt ő reád.
Ha sorsod megvadult, s látta, hogy elüt,
félre tolt az útból, s elé ő feküdt.
Aki jó volt hozzád, az volt az anyád,
ha fáztál, a lelkét terítette rád.
Átvette terhedet, hogy azt ne te vidd,
simogatta sebed, sírta könnyeid.
(Falu Tamás: *Anyád* – részlet)

Narrátor: Persze egy akármilyen járókelő az én rózsámra is azt mondhatná, hogy ugyanolyan, mint ti. Holott az az igazság, hogy ő egymaga többet ér, mint ti valamennyien, mert ő az, akit szélfogó mögött óvtam. (…) Mert őt hallottam panaszkodni meg dicsekedni, sőt néha hallgatni is. Mert ő az én rózsám.

Azzal visszament a rókához.

– Isten veled – mondta.

– Isten veled – mondta a róka. – Tessék, itt a titkom. Nagyon egyszerű: jól csak a szívével lát az ember. Ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan.

– Ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan – ismételte a kis herceg, hogy jól az emlékezetébe vésse.

– Az idő, amit a rózsádra vesztegettél: az teszi olyan fontossá a rózsádat. (…) Te egyszer s mindenkorra felelős lettél azért, amit megszelídítettél. Felelős vagy a rózsádért.
(Antoine de Saint-Exupéry: *A kis herceg*)

Versmondó:

A gondolj-rám-virág,
az volna szép, az volna szép,
a gondolj-rám-virág,
az barna-kék, az barna-kék
(csak volna barna, volna kék,
A gondolj-rám csak volna szép,
mert nincs ilyen).

A nefelejcs azt mondja: nem,
A gondolj-rám: igen, igen,
Azt mondja, hogy: igen.
(Nemes Nagy Ágnes: *A gondolj-rám-virág*)

Ének: József Attila: *Rejtelmek* (részlet)

Rejtelmek, ha zengenek,
őrt állok, mint mesékbe'.
Bebújtattál engemet
talpig nehéz hűségbe.

Narrátor: Az öröm kivételes és tűnékeny. De időtartamának, gyakoriságának nincs jelentősége. Mivel, ha csak villanásnyi, akkor is megteszi, ami a dolga, felhasítja az ember magába zártságának burkát, kinyitja a többiek és a világ felé.

Öröm kötődhet hozzá, ha nem akármilyen körülmények közt, nem akármilyen mozdulattal kapjuk valakitől, vagy ha mi adjuk másnak.

Ének: *Már megjöttünk ez helyre*

Narrátor: Ezen a napon ne feledkezzünk meg a nagymamánkról sem, aki szüleink után most nekünk osztja soha el nem fogyó szeretetét.

Versmondó:

Öreganyó kis kovásza egy cipóra elegendő.
Egy cipóra, kenyérkére rákerül a kenyérkendő.
Lánykorában szövögette fehér kendőt, kenyérkendőt.
Holdvilágnál fonta szálát, egy cipóra elegendőt.
Szakajtóját maga fonta, maga törte vesszőszálát.
Senki soha nem látta még, sem a párját, sem a mását.
Kilenc gyermek friss cipója ebben kelt meg minden reggel.
Édesanyjuk dagasztotta köménymaggal, kakastejjel.
Kilenc gyermek régen megnőtt. Erre mentek, arra mentek.
Kakastejes csodacipót sehol másutt nem ehettek.
Egyik, másik néha megjön. Előkerül a kosárka.
S a kovász a régi lisztből a kicsorbult kis pohárba.
Ilyenkor a kis kovászka örömében nagyra megnő.
S úgy mint régen, csodamódra, egy cipóra elegendő.
(Gazdag Erzsi: *Öreganyó egy cipója*)

Zene: *Egy ősz hajú asszony*

Narrátor: Láttátok-e arcát és kék szeme tündérfényét a sötétbe, ha rémeket űzve hozzám suhogott a gyermekszoba mélyén, s ágyamra hajolva körülötte csönd lett, fény lett körülötte?

Láttátok-e aztán, hogy tűnt tova lassan, visszatekintve, az éjt aranyozva, rám hagyva a békét?

Tudjátok-e, hogy nekem ő az egyetlen, és nem fiatal nekem ő, nem is agg ő, – csak édesanyám, akit angyali szó hív szépen csevegőnek, Euláliának.

(…)

Nem hagylak el sohasem te legelső asszony a földön, a gyermeked itt van, hogy védjen örökre és az időn túl fölrakja fejedre fényes koszorúdat.
(Kosztolányi Dezső: *Fényes koszorú* – részlet)

Zene: Ruttkai Éva: *Csókold meg édes anyukádat!*